

Klimat- och näringslivsdepartementet
kn.kl@regeringskansliet.se
johan.gannedahl@regeringskansliet.se kopia

Yttrande över remiss om EU:s klimatmål 2040 och industriell koldioxidförvaltning

Er beteckning: KN2024/00503

Sammanfattning

Länsstyrelsen i Gotlands län välkomnar EU-kommissionens förslag om klimatmål till 2040. Baserat på resultaten från konsekvensanalysen förespråkar Länsstyrelsen att EU bör införa ett klimatmål som innebär en minskning med 90 - 95 % jämfört med 1990, vill säga högre än vad som föreslagits. Länsstyrelsen vill understryka vikten av att energi- och klimatomställningen genomförs med den breda ram som kommissionen föreslår.

Länsstyrelsen välkomnar kommissionens ambition om att förbättra marknaden för koldioxid och att likrikta prövningsprocesser. För att möjliggöra en påskyndning och likriktning av prövningsprocesserna bör regleringen från EU beträffande standardisering, kvalitetsnormer och sektorspecifika tekniska dokument (BREF-dokument) komma på plats snarast för CCU och CCS.

Klimatmål för 2040, Avsnitt 3, Målet för 2040 och en väg till klimatneutralitet

EU bör införa ett klimatmål enligt alternativ 3

EU bör införa ett klimatmål enligt alternativ 3, det vill säga ett utsläppsmål på 90-95 % till 2040. Det är det alternativ som överensstämmer med råden från det europeiska vetenskapliga rådgivande organet för klimatförändringar. Alternativ 3 ligger i linje med bestämmelserna i den europeiska klimatlagen om att lägga fram en budget för växthusgaser som inte äventyrar EU:s åtaganden enligt Parisavtalet. Det är det alternativet som ger de största fördelarna när det gäller energiberoende och ökat skydd mot

priscocker för fossila bränslen. Ett ambitiöst mål till 2040 sänder tydliga signalen till de aktörer som ska fatta investeringsbeslut.

Klimatmål för 2040, Avsnitt 4, Uppnå målet för 2040

Viktigt att målen genomförs med en bred ram

Länsstyrelsen instämmer med kommissionens förslag och vill understryka vikten av att energi- och klimatomställningen behöver genomföras med denna breda ram.

Öka ambitionen i nationella energi- och klimatplaner

I juni 2024 ska Sverige lämna in den slutliga nationella energi- och klimatplan, som kan omfatta ytterligare åtgärder, till EU-kommissionen. Länsstyrelsen Gotland ser att det är av stor vikt att den svenska nationella energi- och klimatplanen bidrar till, och ökar, tilltron på att EU kan uppnå en 95%-ig reduktion av växthusgasutsläppen till 2040.

Främja utvecklingen av internationella standarder

Sektorerna industri och transport på Gotland lyfter att det saknas bra anpassade arbetsmaskiner för att genomföra energi- och klimatomställningen. Det saknas certifiering av maskiner och det behövs standarder för kvalitet. Då Europa är en liten marknad efterfrågar aktörerna samverkan med utomeuropeiska tillverkare gällande certifieringar och garantier.

Industriell koldioxidförvaltning, Avsnitt 4 - 5

Länsstyrelsen välkomnar kommissionens ambition att förbättra marknaden för koldioxid. Länsstyrelsen anser att det är viktigt att koldioxidavskiljning ses som sista lösning där utsläppsminskningar annars är svåra att uppnå. Detta då processen i sig är energikrävande. Kommissionen lyfter att koldioxidhanteringen bör överensstämma med den gemensamma avfallshierarkin, det bör därför förtydligas vilken målsättning EU har gällande andelen avskiljning av koldioxid för lagring (CCS) och återanvändande för produktion (CCU) fram till 2050.

Cementindustrin pekas ut som en sektor där processutsläpp är svåra att minska (avsnitt 2). Det pågår miljötillståndsprocesser på Gotland

för att avskilja och transportera koldioxiden för lagring (CCS) kopplat till länets cementindustri.

Länsstyrelsen instämmer med kommissionen om att verksamhetsutövare i tidiga skeden bör föra dialoger med berörda myndigheter och allmänhet (4.2). Tidig dialog är en av de viktigaste framgångsfaktorerna för att skapa en rättssäker och snabb tillståndsprocess samt tidigt möta allmänheten. Regelförändringar och förenklingar i lagstiftning på EU-nivå tar tid. Länsstyrelsen vill poängtera att ett kvalitativt nyttjande av samrådsprocessen som verktyg för industrin kan underlätta processen redan idag.

Länsstyrelsen välkomnar initiativ på EU-nivå för att snabba på och likrikta prövningsprocessen. Tillståndsprocesser lyfts ofta som en barriär i den gröna omställningen. För att möjliggöra för en påskyndning och likriktning av prövningsprocesserna bör regleringen från EU beträffande standardisering, kvalitetsnormer och sektorsspecifika tekniska dokument (BREF-dokument) komma på plats snarast för CCU och CCS.

Kommissionen lyfter att det är av stor vikt att öka allmänhetens medvetenhet (avsnitt 5.4) genom sociala, miljömässiga och hälsorelaterade skyddsåtgärder. Länsstyrelsen anser att det ytterligare bör diskuteras på EU-nivå vilka hälso- och miljörisker som fullskalig koldioxidhantering och lagring kan medföra. Detta för att säkerställa att ambitionen att öka allmänhetens medvetenhet fyller sitt syfte.

Allmänna synpunkter

Länsstyrelsen anser att energieffektivitet är ett av de viktigaste verktygen för att uppnå målet kostnadseffektivt och välkomnar starkare lagstiftning och styrmedel på området. För Gotlands del efterfrågas styrmedel som adresserar industrins omställning (energi- och processutsläpp) samt transport- och jordbrukssektorns utsläpp.

De som medverkat i beslutet

Beslutet har fattats av länsråd Anna-Maria Bergholm Söder med energi- och klimatsamordnare Agneta Green som föredragande. I den slutliga handläggningen har också miljöhandläggare Amanda Hederén samt Margaretha Gothnier chef för enheten för samhällsutveckling medverkat.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.